

# SPIS TREŚCI

## ROZDZIAŁ I

|                                                                     |    |
|---------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Socjologia religii jako dyscyplina naukowa</b> . . . . .         | 7  |
| 1. Perspektywa teoretyczna . . . . .                                | 7  |
| 2. Socjologia religii w kontekście nauk o religii . . . . .         | 10 |
| 3. Socjologia religii w aspekcie dydaktycznym i badawczym . . . . . | 14 |
| 4. Przedmiot i metody socjologii religii . . . . .                  | 16 |

## ROZDZIAŁ II

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| <b>Socjologiczna definicja religii</b> . . . . . | 19 |
| 1. Istotność definicji religii . . . . .         | 19 |
| 2. Główne problemy definicyjne . . . . .         | 21 |

## ROZDZIAŁ III

|                                                           |    |
|-----------------------------------------------------------|----|
| <b>Religia a integracja społeczeństwa</b> . . . . .       | 33 |
| 1. Religia i społeczeństwo a socjologia religii . . . . . | 33 |
| 2. Socjologiczna teoria religii Emila Durkheima . . . . . | 36 |

## ROZDZIAŁ IV

|                                                                                         |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Religia a zmiana społeczna</b> . . . . .                                             | 47 |
| 1. Max Weber i związek między religią i zmianą społeczną . . . . .                      | 48 |
| 2. Religia a zmiana społeczna w socjologicznych badaniach zjawisk religijnych . . . . . | 57 |

## ROZDZIAŁ V

|                                                                                    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Religia a społeczeństwo</b> . . . . .                                           | 61 |
| 1. Rozważania wstępne . . . . .                                                    | 61 |
| 2. Religia a system polityczny . . . . .                                           | 69 |
| a. Religia i polityka w społeczeństwach przedpaństwowych . . . . .                 | 73 |
| b. Religia w procesie kształtowania się władzy państwowej . . . . .                | 77 |
| c. Religia i panowanie w premodernistycznych społeczeństwach państwowych . . . . . | 81 |
| d. Religia i polityka w europejskim średniowieczu . . . . .                        | 89 |
| e. Religia i polityka we współczesnym społeczeństwie . . . . .                     | 92 |
| f. Religia a wojna . . . . .                                                       | 97 |
| g. Podsumowanie . . . . .                                                          | 98 |

|                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3. Religia a gospodarka . . . . .                                        | 100 |
| a. Religia a sposób produkcji . . . . .                                  | 102 |
| b. Ekonomiczna realizacja religii . . . . .                              | 110 |
| c. Religia a mentalność ekonomiczna . . . . .                            | 114 |
| 4. Religia a uwarstwienie społeczne . . . . .                            | 118 |
| a. Pojęcie uwarstwienia społecznego . . . . .                            | 118 |
| b. Religia jako kryterium nierówności społecznej . . . . .               | 120 |
| c. Religijność uwarunkowana położeniem w strukturze społecznej . . . . . | 124 |
| d. Uwarstwienie społeczne a pluralizm religijny . . . . .                | 126 |
| e. Religijne sankcjonowanie systemu uwarstwienia społecznego . . . . .   | 130 |
| f. Religia a mobilność społeczna . . . . .                               | 133 |
| 5. Religia a rodzina . . . . .                                           | 136 |
| a. Formy rodziny . . . . .                                               | 137 |
| b. Rodzina jako jedność socjoreligijna . . . . .                         | 138 |
| c. Normatywne określenie rodziny przez religię . . . . .                 | 145 |

## ROZDZIAŁ VI

|                                                                      |            |
|----------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Religia zorganizowana . . . . .</b>                               | <b>149</b> |
| 1. Społeczne kształtowanie religii . . . . .                         | 149        |
| 2. Religijny podział pracy i tworzenie hierarchii . . . . .          | 153        |
| 3. Powstanie i historia organizacji religijnej . . . . .             | 158        |
| 4. Dychotomia Kościół — sekta . . . . .                              | 164        |
| 5. Typologia organizacji religijnych . . . . .                       | 168        |
| 6. Niezorganizowana religia we współczesnym społeczeństwie . . . . . | 173        |

## ROZDZIAŁ VII

|                                                |            |
|------------------------------------------------|------------|
| <b>Ewolucja i przyszłość religii . . . . .</b> | <b>177</b> |
| 1. Ewolucja a religia . . . . .                | 177        |
| 2. Przyszłość religii . . . . .                | 182        |